

af Rensdyrjæger-Lejre i Nærheden af Hamburg (Meiendorf, Ahrensburg), der i Tid kan sammenstilles med vore ældste Kulturlevn, Rensdyrhakkerne og Pilespidsen fra Nørre Lyngby. En meget grundig Omtale faar den første Kulturperiode, som vi ved noget videre om, Maglemose- eller Mullerup-Kulturen, »Benalderen«; det endnu ældre Klosterlund-Fund er kun lige netop naaet at komme med i en Fodnote. Og ogsaa den senere Ertebølle-Kultur med dens Køkkenmøddinger faar en grundig Behandling, ligesom man faar en Del at vide om vigtige nye Fund i Sverige (Sandarna) og Norge (Fosna, Komsa).

Alt ialt er det en Bog, som enhver, der interesserer sig for Arkæologi, vil have Glæde af at læse; den er rigt illustreret — og forbavsende billig!

Therkel Mathiassen.

Skaanes Folkedragter.

Sigfrid Svensson: Skånes Folkdräkter. En dräkthistorisk Undersökning 1500—1900. Nordiska Museets Handlingar: 3 (Norstedt & Söner, Stockholm 1935).

Det foreliggende Værk er et overordentlig grundigt Arbejde, der foruden at behandle Emnet til Bunds, giver et videre Udsyn end man er vant til at finde hos dragthistoriske Forfattere. Opbygningen er klar og overskuelig, hver enkelt Dragtdel er behandlet for sig og de ledsagende Udbredningskort giver et Overblik over Stykkernes Forekomst paa forskellige Tidspunkter. I sin historiske Udredning af de forskellige Dragtdele viser Forfatteren gentagne Gange, at Stykker, som af andre Forfattere henregnes til Modelevn fra en forholdsvis sen Tid, maa have en langt ældre Oprindelse. Dette gælder f. Eks. »den grå rocken«, den graa Mandsfrakke, der hidtil har været anset for en Efterkommer af det 17. og 18. Aarhs. Kjøl, men, som Forfatteren viser, maa nedstamme fra middelalderlige Dragtformer, som de kendes fra Dragterne fra Herjolfssnes. Særken med den løse Overdel, »Oplød«, hvor Ærmerne er skaaret i eet med Blusen, har ganske samme Snit som danske Broncealder-Kvindedragter, medens Særken med Skulderremme ligner Broncealder-Mandsdragterne. Denne sidste Form anser Dr. Svensson, i Modsætning til andre Forskere, f. Eks. U. T. Sirelius, for den ældste. Og der fremdrages endnu flere overbevisende Eksempler paa enkelte Klædningsstykkers store Ælde.

Efter Omtalen af de enkelte Dragtdele behandles samlede Dragter, saasom Festdragt, Sørgedragt, Brudedragt o. s. v., samt Smyk-

ker, Hovedbeklædning, Sko og hvad der ellers hører til Klæde-
dragten.

I det sidste Kapitel fremsætter Dr. Svensson overordentlig interessante Betragtninger over de forskellige Livsvilkaars Indflydelse paa Folkedragternes Opstaaen og Forsvinden. I et agerdyrkende Land som Skaane vil Priserne paa Landbrugsprodukterne altid faa en afgørende Indflydelse paa hele Levesættet. Høje Priser bringer Luxus og Fornyse i Dragtmoden, efterfølgende lave Priser virker hæmmende og derigennem konserverende paa Moden. En anden Ting, der for Skaanes Vedkommende har indvirket stærkt paa Dragtskikken, er Sveriges Erobring af Landet. Fra at være en af Hovedlandsdelene i Danmark, blev det i Sverige til en afsidesliggende Provins. Dette forklarer Renaissancemodens store Indflydelse paa de skaanske Folkedragter og de mange Levninger af denne Mode, der har holdt sig langt op i Tiden.

Forfatteren omtaler ogsaa Militæruniformernes, Haandværker-
nes og Landsbyskrædernes Indflydelse paa Dragtskikken, — lige-
som han paaviser Handelsforbindelsernes Betydning.

En vigtig Del af Bogen udgør Udbredningskortene, der for største Delen er udarbejdede paa Grundlag af Skiftefortegnelser. Dr. Svensson har undersøgt over 900 Skifter i Tidsrummet ca. 1700—1825, et Arbejde, der beviser, hvor vigtigt et Led af Folkedragtundersøgelserne de arkivalske Studier er. Hele Grupper af Klædningsstykker er nemlig totalt forsvundne og kendes kun fra skriftlige Kilder. En Undersøgelse, der kun byggede paa de bevarede Dragtdele, vilde altsaa give et meget ufuldkomment Billede af Dragtskikken.

Bogens Billedmateriale er fortrinligt og viser Snitmønstre, Fotografier af enkelte Dragtdele samt hele Dragter efter samtidige Afbildninger.

Enhver der interesserer sig for Studiet af Folkedragter vil i Dr. Svenssons Værk finde en uvurderlig Hjælp. Bogens hele Anlæg gør den ikke alene egnet til Haandbog, den giver ogsaa de friske Impulser som Folkedragtundersøgelserne trænger til.

Ellen Andersen.

Danmark-Norge i det 18 Aarhundrede.

Albert Olsen: Danmark-Norge i det 18. Aarhundrede. (Gyldendal 1936).

Hans Jensen: Dansk-norsk Vekselvirkning i det 18. Aarhundrede. (Jespersen og Pio 1936).

Forholdet mellem Danmark og Norge i det 18. Aarh. har siden 1814 i højere Grad været Genstand for norske end for danske